

Anjelika Akbar

MÜZİĞİ AŞKLA YAŞAMAK

Kariyeri başarı ve ödüllerle dolu olan Anjelika Akbar, 400'den fazla bestesi ile müziği aşkla yaşayan bir müzisyen. "Klasik müziğin dahi çocuğu" olarak nitelendirilen Anjelika Akbar'ın 2002 yılında yayınladığı Vivaldi'nin "Dört Mevsim" keman konçertosunun piyano uyarlaması albümü, uluslararası klasik müzik kataloglarına giren "ilk Türk klasik müzik albümü" olmuştur. Klasik müziğin dahi bestecisi Anjelika Akbar, Medikent'e konuk oldu.

medikent

Söyleşi

Dilek EKER
Kent Hastanesi
Kurumsal İletişim

“Müziği bir kariyer olarak görmüyorum, yalnızca aşkla müziğin içinde yaşıyorum.” diyorsunuz... “Müziği aşkla yaşamak” nasıl bir süreç?

Eğer aşık olduğumuz bir şey yapıyorsak, bu bize meslek olarak gelmez. Elbette tüm yapılması gerekenleri yapıyoruz, disiplin ve sorumluluk en üst seviyede oluyor ama buna "kariyer" diyemeyiz. En azından benim açımdan öyle oluyor. Öncelikle müziğe kariyer olarak bakıyor olsaydım, Türkiye'de olmazdım. Çünkü maalesef uluslararası klasik müzik arenasında Türkiye en iyi yerde değil. Ama dediğim gibi, bu bir kalp kararı ve aşktır. Sevmiş olduğum ülkede olmak, sevmiş olduğum insanlar ile sevdiğim müziği paylaşmak, böyle bir süreçtir. Mantiğa uymaz, kalbe uyar sadece.

Bestelerinizde klasik müziğin tek bir türüne bağlı kalmadan farklı ekolleri modernize ediyorsunuz. Bu açıdan Anjelika Akbar'a özgü bir ekol de geliştirdiğinizden söz edebilir miyiz? Anjelika Akbar müziğini nasıl tanımlarsınız?

Çok sıkı kuralları ve sınırları olan bir eğitimden geçtim. Rusya bu konuda en konservatif ekollerden biridir. Fakat belki de müziğin yanı sıra küçükklüğümden beri içinde olduğum felsefe ekollerinden dolayı, felsefi düşünme alışkanlığından çıkan hayata bakışım oluşma sürecinde her şeyi "birleme", sınırları kaldırma ihtiyacı hissettim. Ve bu anlamda müziğe olgu olarak baktığınızda, sadece biz insanlar kendimiz müzik türleri arasında sınır çekip kategorize ediyoruz. Yıllardan beri her ne yapıyorsam, sadece içimden geldiği gibi davranıp, oluşturulmuş duvar ve sınırları "görmezden geliyorum" o kadar. Bu kendi başına bir ekol olabilir mi? Bilmiyorum. Ama böyle bir bakış açısından müziğe yaklaşımlar ister istemez benim ulaştığım noktaya ulaşır. Bir kaygı taşımadan, "bir şey" olmaya çalışmadan, sadece çocuk gibi müziğin içinde olmaktır. Çıkanları da paylaşmaktır. Benim yaptığım sadece bu...

“Müzik, benim için bir araçtır” diyorsunuz. Sosyal sorumluluk yönü de ağır basan bir sanatçısınız. Sanatçının toplumsal rolü sizce olmalı mı?

Bu bir kişisel tercihtir. "Olmalı" diyemem. Yapanlar var, yapmayanlar var. Ben de kimi zaman yapıyor, kimi zaman yapmıyorum, duruma ve hissiyatıma bağlı olarak davranıyorum. Böyle bir iddiam da yok, bu şekilde anılmak gibi bir hedefim veya isteğim de yok. Evet, eskiden hep tekrar ettiğim cümleydi bu "müzik benim için amaç değil, araçtır." Fakat sonra şunu da fark ettim: Benim için araçtır diyorsam, cümledeki "ben" kimim? İlk önce bunu bir "bulmam" ve netleştirmem lazımdı. Çünkü o zamana kadar müziğin bu dünyaya gelme sebebim olduğunu zannediyordum, başka bir sebep sanki olamazmış gibi geliyordu. Ama meğer hiç de öyle değilmiş. Şimdi diyebilirim ki, bu dünyaya "insan" olmak için geldim. Olabilir miyim, bilmiyorum. Ama bunun için yola çıktım. Müzik ise bana yolculukta iyi bir eşliktir. Benimle beraber yürüyenlere bir hoşluk katıyorsa, ne mutlu...

Müziğin evrensel bir dili var. Kazak kökenli olup, Rusya'da eğitim alan ve Türkiye'de yaşayan bir sanatçı olarak farklı kültürel özelliklerin sentezlendiği bir müziyseniz. Bu açıdan da müziğin evrensel dili için güzel bir örnek teşkil ediyorsunuz. Müziğinizde de bunun izlerini görmek mümkün... Müziğin evrensel dilinin toplum psikolojisine olan etkilerine dair neler söylersiniz?

Evet, müzik zaten öyle bir dildir, kendisi bir anlatım. Diller üstü bir dildir. Bu dilin alfabesi notalardır. Bu dil sayesinde anlatılanlar ise öncelikle duygularımıza, aklı ve bedenimize etki ediyor. Notaların arkasında saklı olan müziğin bir ruhu, bir dili vardır. O ruhu gerçek anlamda idrak etmek, bizi kendi özümüze yaklaştırır. Duygularımıza hiç söz ve görüntü kullanmadan en kolay ulaşabilen araçtır müzik. Bu bir sihir değildir, müzik aslında titreşimdir, frekanstır. Bedenimiz de enerji bakımından "frekansların senfonisi" sayılır. Bu anlamda insanın müzik ile karşılaştığı her an frekans potasında bir birleşme, bir kucaklaşma yaşanıyor. Her bir insanın kendine göre hayat boyunca oluşturduğu bir "müzik menüsü" vardır. Ben buna öyle bir isim koydum. Hatta insanın sevdiğim müziklerini dinleyerek onun kişiliğini, özelliklerini, duygularını çok daha iyi anlayabiliriz. O müzikler sözlü veya sözsüz, hangi dilde olursa olsun, insanın portresini çizmiş oluyor.

Müziğe titreşim olarak baktığımızda önümüze "müzik terapisi" kavramı da çıkıyor. Batıda tıbbın babası sayılan Avicenna'nın (İbn'i Sina) yazdığı sayısız kitap arasından kendisinin en değer verdiği kitap, müzik terapisi ile ilgili çalışması. İlginçtir, kitabın ismi "Kurtuluş Kitabı"dır. Sanırım, Batı yavaş yavaş da olsa, müzik terapisi kavramının gerçek ve çok etkili bir tedavi metodu olduğuna yaklaşıyor gibi görünüyor. Halbuki Doğu'da binlerce yıl boyunca bu terapi metodu çok etkili olarak kullanılıyordu. Ve sorunuza geri dönersek, elbette, müzik hem kişisel, hem de toplumsal olarak büyük etki gücüne sahiptir. Sadece psikoloji seviyesinde değil, beden seviyesinde de öyle...

“Notaların arkasında saklı olan müziğin bir ruhu, bir dili vardır. Müzik aslında titreşimdir, frekanstır. Bedenimiz de enerji bakımından “frekansların senfonisi” sayılır. İnsanın müzik ile karşılaştığı her an frekans potasında bir birleşme, bir kucaklaşma yaşanıyor.”

"Üç Cemre, Üç Aşk" ile sahne performanslarınız devam ediyor. Özgün temalar, ilahiler ve halk müziğini harmanladığınız bir beste olan bu eserinize dair neler söylersiniz?

Türkiye'ye ilk geldiğim zaman bir tek kelime bilmiyordum. Halen de hiç ders almadım. Sadece bu dili sevdim ve dinlemeye başladım. 2 sene sonra kendiliğinden konuşmaya, yazmaya, rüyaları Türkçe görmeye, şakaları da anlamaya başlayınca Türkçe bir şekilde ikinci dilim oldu. O ilk zamanlarda karşılaştığım kelimelerden ve kavramlardan biri "cemre" idi. "Cemre düştü" dedikleri zaman, ne olduğunu çok merak ettim. Ve araştırma beni şu kavramlara getirdi: Cemre aslında aşktır. Aşk ilk önce ruha (hava) etki eder, sonra gönüle dokunur (su), sonra da bedene iner (toprak) ve insanı dönüştürür. Üç Cemre düştükten sonra "Nevruz" yani "Bahar Bayramı" olur. Yani insan "canlanmış" olur. İnsanın kalbinde aşk varsa, o insan ancak o zaman "hakiki insana" dönüşebilir, daha önce değil... İşte böyle bir yorum oluştuktan sonra bunu müzik olarak gerçekleştirdim. Sahnede klarnet HAVA, piyano SU, çello TOPRAK oluyor, aynı zamanda DOĞA kavramını aynı olarak soprano temsil ediyor. Piyanonun yanı sıra sahnede bendir çalıyorum. Bu benim için de bir ilk. Bendir sonsuz ritmi temsil ediyor, ritim veya titreşim tüm hayatımızı var eden unsurdur. Bu beste, 7 bölümden oluşuyor ve 45 dakika sürüyor. Prömiyerden sonra insanlar dediler ki "Kalplerimize gerçekten cemreler düştü." Benim için güzel bir çalışmaya idi.

Müziğin yanı sıra 2011 yılında yayınlanmış "İçimdeki Türkiyem" adlı kitabınız buluyor. Kitapta "Dünya'yı eviniz, Türkiye'yi de huzur bulduğunuz yer" olarak anlatıyorsunuz. Kazak kökenli bir Türk vatandaşı olarak Türkiye'yi nasıl tanımlıyorsunuz? İçinizdeki Türkiye, hayatınıza nasıl yön veriyor?

Türkiye'ye aşık oldum. Bu kitap, burada yaşadığım 20 sene için bir nevi vefa borcudur. Türkiye ve Türk insanları beni dönüştürdü. Ve dönüştürmeye devam ediyor. Her an daha fazla şükrediyorum, hayat beni buraya getirdiği için. Türkiye'nin çok

özel bir ülke olduğunu sanırım söylememe gerek yok. Bu çok net. Ben sadece bunu hissediyorum ve tüm olumsuz gibi görünen faktörlere rağmen Türkiye'nin daha da güçlü ve farkındalığı yüksek insanların yaşadığı bir ülke olacağından hiç şüphem yok.

Türkiye'de yaşamayı tercih etmiş bir sanatçı olarak, Türkiye'de kadının profilini genel hatlarıyla nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türk kadınının daha aktif olma zamanının geldiğini seziyorum. Türk kadınlarının içinde potansiyel olarak bulunan gücün artık ortaya çıkacağını düşünüyorum. Bilinçli ve güçlü kadın bir ülkenin geleceği demek. Kendinden emin olmayan ve kendisini "zavallı" hisseden kadın, çocuklarını aynı şekilde yetiştirecek demektir. Çocukların ayaklarını üzerinde güçlü durmasını istiyorsak, kadının öz bilincini yükseltmek gerekir.

Birçok rolü üstlenmiş başarılı bir kadın olarak kadınlara hayata dair neler önerirsiniz?

"Başarı" kavramı benim çok da bildiğim bir kavram değildir. Yani başarı sanki çok da izafi bir şeydir. Eğer sizin gözünüzde öyleysem, teşekkürler.

Kadınlara hayata dair ne söyleyebilirim? Kadın, öncelikle "insan" olduğunu, insan olarak da ne olduğunu irdemeli, bana sorarsanız. Yoksa aslında "ben kadını, ismim şudur, görevim, mesleğim, görünüm şudur" gibi detayların altında bir özen olduğunu hatırlamalı ve buna göre yaşamalı diyebilirim.

Anjelika Akbar'ın müziği, huzur ve mutluluk tınılarıyla şekil bulduğu zaman. Mutluluğu nasıl tanımlarsınız? Müziğin insan psikolojisine olan etkileri ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?

Mutluluk... Sanırım "uyum, armoni duygusudur" diyebilirim. Benim bestelerimde insanın duygu dünyasına dair geniş bir yelpazesi vardır. Bestelediğim müziğin içeriğine göre değişir. Daha önce de bahsettiğim gibi insan iç dünyasındaki ihtiyacına

göre şu ya da bu müziğe yönelir. Bazı ruh halleri bir müziğe tahammül edemez, hal değişince o müziği üst üste 100 kere dinleyebilir. "Hepimiz bunu yaşıyoruz" demek için içimizdeki bir nokta, ihtiyacımız olan müzik eserlerini bize söylüyor ve o eserlerle ruhsal, psikolojik olarak iç içe olunca, bünyeye gereken "vitaminleri, mineralleri" vs alıyor.

Aynı zamanda iki çocuk annesisiniz. Bir anne olarak öncelikleriniz nelerdir? "Kariyer de yaparım, çocuk da yaparım" söylemini nasıl değerlendiriyorsunuz? Oğullarınızla birlikte müzik kariyerinizi nasıl yönlendirebildiniz?

Zaten biliyoruz, kariyer yapmıyorum. Çocukları da yapmadım, onlar "geldi". O yüzden öyle bir iddiam da yok. Tabii ki, şaka bir yana, kadın hem çalışır, hem de sevdiği kişi ile ilgilenir, çocuklar varsa çocukları ile de ilgilenir. Hepsini aynı anda olur. Organizasyon işidir bu aslında. Panik yapmıyorsak, her şey yerli yerinde oluyor; "Ben her şeyi mükemmel yaparım, yapmalıyım" gibi bir stres de yaratmıyorsak kendimize, zaten olanlar akıyor ve oluşuyor. Çocukları yetiştirirken işte öyle oluyoruz, sakin ve "olduğu gibi"...

"Uçan Köpek Baaşa" adıyla yayınlanan çocuk öyküleri kitabınız da yayınlandı. Çocuk hikayelerinde kitabın çıkış noktası nedir? Bir anne olarak bu kitabı çocuklarınıza bir hediyeniz olarak değerlendirebilir miyiz? Çocuk öyküleri devam edecek mi?

Büyük oğlum Yürek'e hamile iken, Hindistan'da bir gece uyurken böyle bir köpeği rüyamda gördüm. Aslına bakarsanız, bir şey uydurmadım. Sadece gördüklerim o kadar net ve detaylı idi ki, 12 günde onları 12 hikayeye yazdım. Evet, tabii ki, hem kendi, hem de tüm çocuklara hediyedir bunlar. Devam edecek mi, bilmiyorum. Bu soru ve talep çok geldi ama başlangıcı rüya ile idi, devamı için de sanki bir daha rüya lazım diye düşünüyorum. Yoksa devam kitabının niteliği farklı olur. Belki o da olur. Şimdilik bilemiyorum.

Müzik dışında da başarılı çalışmalarınızı sürdürüyorsunuz. Bu çalışmalardan, amacınızdan ve hedeflerinizden söz edebilir misiniz? Örneğin seminerler...

Katıldığım seminerlerde daha çok soru-cevap olarak ilerliyorum. Her soruya açık oluyorum ve içimden geldiği gibi cevaplıyorum, anlatıyorum. Sorular hayatımla, müzikle, felsefeyle ilgili olabilir, kalabalık bir röportaj gibidir aslında. Ben birilerine bir şeyler öğreteceğim gibi bir düşüncem hiç yok, onun için bu tür etkinliklere "seminer" dahi diyemem. Sadece kendimi, tecrübelerimi paylaşıyorum; ama daha çok sohbet ettiğim insanlardan öğreniyorum o anda...

Hayatta vazgeçilmezleriniz neler?

"Kelam gücü" denilen bir kavram var ve ona inanırım. Mevlana, bir şiirinde diyor ki: "Bunsuz yaşayamam dersin, Allah seni bunsuz da yaşatır" gibi... Onun için tercihen bu konularda iddia sahibi olmamaya çalışıyorum. Buna inanıyorum çünkü, "Bunlar vazgeçilmezlerim" dediğim zaman o her neyse, bunsuz nasıl yaşandığını de tecrübe etmek zorunda kalacağım. Mesela müzik benim için vazgeçilmez gibi duruyordu, ama geçen sene kolum kırıldı. Ayağım kaydı, düştüm ve çok uzun dönem zor tedaviler ile yavaş yavaş kendime geldim. O dönemde ciddi olarak bir daha piyano çalamayacağımı düşündüm. Halbuki piyano benim vazgeçilmezim idi. Şimdi kolumun kırıldığından dolayı yaşadığım birçok başka ve benim için çok hayırlı olan olaylara sadece şükrediyorum, o ayrı... Ama yine de, iddia sahibi olmamayı tercih ediyorum.

"Sağlıklı olmak" üzerine neler söylemek istersiniz? Kendiniz ve aileniz için sağlığa dair nelere özen gösterirsiniz?

Bence sağlıklı olmamız için öncelikle içimizin rahat, iyi olması gerekiyor. Biliyoruz ki, çoğu hastalıkların psikosomatik sebepleri vardır. O yüzden buna dikkat etmemiz gerekiyor.

Yeni dönemde yeni projeler olacak mı?

Çok heyecan duyduğum yeni bir proje "Ayvazovski'nin İstanbul'u". Boyut Yayın Grubu ile birlikte çalıştığımız bu projede kitap, dijital sergisi ve müzik var. Boyut Yayın Grubu'nun Genel Sanat Yönetmeni Murat Öneş projeden bana ilk bahsettiği zaman çok mutlu olmuşum; çünkü hem doğduğum yere ait olan sevdiğim ressam, hem de sonradan geldiğim ve aşık olduğum yeri anlatan bir projeydi. Murat Öneş tarafından canlandırılacak Ayvazovski tabloları, büyük mekanda kocaman duvarlara yansıtılacak ve eşlik olarak benim bu proje için besteliyor olduğum "Ayvazovski Rapsodisi" seslendirilecek. Dalga hareketleri, gökyüzü, bulutlar, uçan kuşlar, gemiler, hepsi o dijital sergide hareket edecek. İnsan o muhteşem deniz manzaraları içinde gezecek, dalgaların sesini duyacak, insan konuşmaları, gök gürültüsü gibi ortam seslerin yanı sıra Ayvazovski'nin içinde taşıdığı Rus, Tatar, Ermeni, Batı klasik, Türk, Osmanlı müziklerini kucaklaşma olarak duyacağız. Birçok kültüre ait birçok enstrüman ile piyano bir arada olacak.

Proje umarız ki dünyanın birçok şehrinde sergilenecek ve bir anlamda barış platformu olacak. Sanat potasında tüm zıtlıkların eridiği bir platform olacak. Sonrasında büyük ihtimal bu çalışmanın müzik albümü de ayrıca çıkacak.

Teşekkürler

"Bence sağlıklı olmamız için öncelikle içimizin rahat, iyi olması gerekiyor."

